

եանի բացատրութիւնները ապացուցանում էր յայտնի երգուեալ հաւատարմատար Պ. Գ. Միրօնօվ:

Սենատը, լսելով ներկայ դործը և օրէք-սլոսկուրօրի եզրակացութիւնը, որոշեց. — Թիֆլիսի դատաստանական պալատի վճիռը վերոյիշեալ հարցի վերաբերմամբ հաստատել, անհետեանք թողնելով կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի վճռաբեկ գանգատը:

Այդպիսով, սրանից յետոյ հայոց կօնսիստօրիաների կողմից սկսած բոլոր վէճերը կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձութեան դէմ վերջնական լուծումն կը ստանան սովորական դատաստանական կարգով, որոնց մէջ դործերի մեծամասնութիւնը արդէն լուծված է ի նպաստ հայոց եկեղեցու, բայց միայն դատարանի առաջին ինստանցիայում և ներկայումս այդ դործերը դանվում են դատաստանական պալատում կովկասեան ուսումնարանական շրջանի բողոքարկու գանգատներով:

(Արսասյուրբիւն «Մեակից»):

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ՄՐՅԱՆԱԿԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԿՐՏԻՉ Ծառայ Գրխտոսի և Անհասանելի կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ և Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, Ծայրագոյն Պատրիարք Համաղգական Նախամեծար Աթոռոյ Արարատեան Առաքելական Մայր Եկեղեցւոյ Սրբոյ Կաթողիկէ Էջմիածնի. Պատուարժան Անդամոց մ'նայուն Յանձնաժողովոյ կրօնապատմական Թանգարանի Վանաց աւագ Եկեղեցւոյ Հայոց Տփլիսայ, կառուցելոյ ի մեծարգոյ պ. Աւետիքայ Բ. Ղուկասեան, հարադատիցդ Մայր Աթոռոյսնուիրեմք ողջոյն և օրհնութիւն Հայրապետական:

Ի յայտարար գրութենէ Յանձնաժողովոյդ՝ մատուցելոյ Մեզ յ30-ն նոյեմբերի անցելոյ ամի, հաւաստի եղաք, զի բարեպաշտօն պ. Աւետիք Բ. Ղուկասեան ի 20-ն յուլիսի նոյն ամի գրու-

Թեամբ յանուն Դորին, որպէս և Մեր, նուիրեալ է ի տարին հինգ հարիւր ռուբլիս առ ի յատկացուցանել մրցանակի հայերէն երկասիրութեանց, զորպիսի դումարն մշտնջենապէս ապահովեալ է կտակաւ իւրով և որոյ գործադրութիւն իսկ յանձնեալ է Յանձնաժողովոյդ: Արդ՝ ի նկատ առեալ Մեր զարժանին գովութեան զնպատակն պ. Նուիրատուին և նախաձեռնողին զայն կարևոր հաստատութիւն և կտակ, կարևոր համարիմք այսու Հայրապետական Պոնդակաւ Մերով որոշել առ այդ բաշխումն մրցանակի զհետեւեալ կանոնս ի պահպանութիւն ապագայ ժամանակաց և ի կատարումն, որք են.

Ա. Աւետիս Ղուկասեանի նուիրարբերութեամբ հաստատուած մրցանակը կը հոշուի «Ղուկասեան մրցանակ» յանուն նուիրարբերողի:

Բ.—Մրցանակը կը տրուի ամեն տարի Ապրիլի 7-ին ս. Կուսի Աւետման տօնին:

Գ.—Ղուկասեան մրցանակի նիւթը պէտք է պատկանի հայ լեզուի, հայ դպրութեան կամ հայ պատմութեան ճիւղերին. այն է՝ հայոց լեզուի և դրահանութեան հետազօտութիւն, հին հայ մատենագիրների թարգմանութիւն լուսաբանութիւններով կամ բանասիրական քննադատութիւններով ճոխացրած, ազգային կամ եկեղեցական պատմութեան լուսաբանուած հատուածներ, հայաբնակ դաւառների աշխարհադրական տեղադրութիւն, ազգային դեղարուեստի հետազօտութիւն, հայ օրէնսդիտութեան կամ կանոնադիտութեան վերաբերեալ տեսութիւններ և այլն:

Դ.—Մրցանակի չեն կարող ներկայացուիլ. 1. օտար լեզուներից թարգմանութիւններ. 2. դասագրքեր. 3. մի անգամ արդէն որևէ ազգային հաստատութիւնից վարձատրուած երկեր. 4. հին մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ. 5. մրցման ժամանակից երկու տարի առաջ տպագրուած գործեր:

Ե.—Մրցանակի կարող է մասնակցել ամեն անձ, հայ կամ օտարազգի, բացի գրական Յանձնաժողովի անդամներից:

Զ.—Ներկայացուած գործերը պէտք է հայերէն լինին՝ դրաբառ կամ աշխարհաբառ, ձեռագիր կամ տպուած. տպագիրները հնդական. իսկ ձեռագիրները մէկ օրինակ, բաց շատ մաքուր գրուած:

Է.—Յիշեալ պայմանների համաձայն պատրաստուած երկասիրութիւնները պէտք է մրցանակի թուականից հինգ ամիս առաջ ուղարկուին մրցանակի Յանձնաժողովին, որ քննութեան

ենթարկուին. հակառակ դէպքում կըմնան մինչև միւս բաշխումը:

Ը.—Ղուկասեան մրցանակի գործադրութիւնը, նուիրաբերողի ցանկութեամբ, յանձնուած է թանգարանի Մնայուն Յանձնաժողովին, որ կազմուած է մի եկեղեցական և երեք աշխարհական անդամներից, թեմի Առաջնորդի նախագահութեամբ, և ոչ ուրիշ հոգևորականի լինի նա կառավարիչ կամ նախանդամ Տիկնիսում. Յանձնաժողովի անդամները նշանակուած են ցմահ, իսկ որևէ անդամի մահից յետոյ նորա փոխարէն ընտրուում և նշանակուում է այլը Հայրապետի կոնդակով:

Թ.—Յանձնաժողովը պիտի կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախնական քննութիւնը. եթէ մրցման պայմաններին յարմար գտնէ՝ կըյանձնէ մասնագէտ և կարող անձանց քննութեան, որոնք կարող են լինել թէ Յանձնաժողովի անդամներից և թէ արտաքոյ նոցա. նոցա տեղեկագիրներն ընդունելով՝ Յանձնաժողովը լրացնում է քննութիւնը և վերջնաբար որոշում մրցանակը:

Ժ.—Մրցանակի հինգ հարիւր ըուրլին պէտք է ամբողջապէս տալ արժանաւոր երկասիրութեան:

ԺԱ.—Եթէ իւր ժամանակին շներկայացուի որևէ աշխատութիւն և կամ ներկայացուածները մրցանակի արժանի չլինին, մրցանակի գումարը պիտի գործ դնուի նախնեաց ընտիր մատենագրութեանց տպագրութեան վերայ, որպիսի հրատարակութեանց եկամուտը յատկացնուում է թանգարանին:

ԺԲ.—Մրցանակի պայմանների մասին պէտք է կանխապէս յայտարարել Ռուսիայի և արտասահմանի լրագրներում, իսկ մրցանակաբաշխութեան հետեանքի մասին յանձնաժողովը հրապարակաւ հաշիւ է տալիս տպագրութեամբ և իւրաքանչիւր տարի զեկուցում է ներկայացնում Թանգարանի հովանաւոր Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսին:

Յետ որոշման կանոնացս աւանդեմք սիրեցեալ որդւոցդ, արդի և ապագայ անդամոց Մնայուն Յանձնաժողովոյդ ուշի ուշով և անկեղծ ոգւով կատարել ճշտութեամբ զհաստատեալ կանոնս, որ կատարելապէս համաձայն է նպատակի ազգասէր բարերար Հիմնադրին:

Եւ մեր օրհնելով զՀիմնադիրն թանգարանին զպ. Աւետիսն Բ. Ղուկասեան հանդերձ ընտանեօք և միակ ժառանգաւ, ասեմք «Յիշատակ բարերարին օրհնութեամբ եղիցի»:

Օրհնեալ եղիցին և անդամք Յանձնաժողովոյն, տքնողք և

վաստակողք յայս մեծ գործ և որք առ յապայն գործիչք և պիտանիք հանդիսանան հաստատութեանս:

Մնամք ի սրտէ օրհնող բարերարաց ազգիս և ցանկացող ընդ յառաջադիմութիւն սիրեցեալ զաւակացս Ս. Հօրն Մերոյ Գրեգորի Լուսաւորչի, կամք մ'նամք խոնարհ Աթոռակալ Նորին

ՄԿՐՏԻՁ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տուաւ Կոնդակս Հայրապետական յամի շնորհաց Փրկչին 1902 ի 24-ն յունուարի և ըստ տոմարիս ՌՅՄԲ ի Հայրապետութեան Մեքում Թ. ամի յԱրարատեան Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի ի Վաղարշապատ. Համար 101.

ՏԱ Ճ Կ Ա Հ Ա Յ Ք

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Այս պահուս, երբ Սանասարեան վարժարանի Կ. Պոլսոյ խնամակալութեան սեղանի վրայ կը գտնուի Էրզրումի տեղական Հոգաբարձութեան մատուցած քսանամեայ տեղեկագիրը, որուն ուսումնասիրութեամբ կը զբաղի խնամակալութիւնը և միևնոյն ժամանակ խորհրդակցութիւններ տեղի կ'ունենան այդ հաստատութիւնը՝ Խարբերդ Սորսորի վանքը տեղափոխելու, կ'արժէ որ լուրջ և անկողմնակալ ոգւով պարզուի Սանասարեանի արդի վիճակը և կտրուկ անօրինութիւններ ըլլան միանգամ ընդ միշտ բառնալու տրտունջի առիթներն ու վարժարանը իր անունին և նպատակին համապատասխանող դիրքի մը վերածելու, ինչ որ ամենուս բաղձանքն ու փափաքն է միակ:

Ազգային թերթերու մէջ, Սանասարեանի շուրջ՝ բաւական թեր ու դեմ հրատարակութիւններ և կարծեաց փոխանակութիւններ եղած են ասկէ առաջ. մասնաւորապէս «Բիւզանդիոն», Վրե-